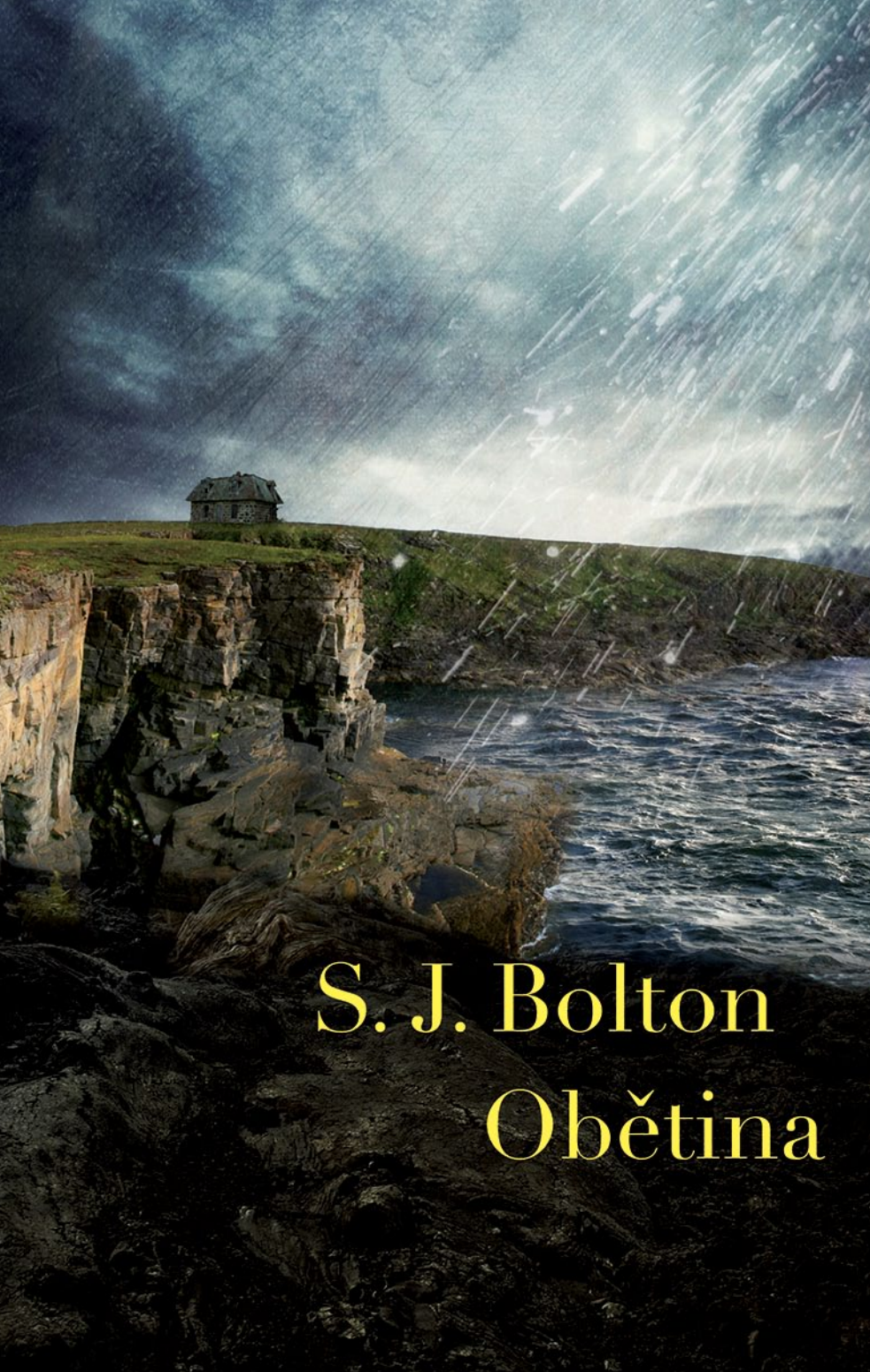

S. J. Bolton
Obětina

S. J. Bolton
Obětina

2014

Copyright © 2008 by S. J. Bolton
Translation © 2014 by Martin Verner
Cover design © 2014 by DOMINO

Veškerá práva vyhrazena. Žádná část tohoto díla nesmí být reprodukována ani elektronicky přenášena či šířena bez předchozího písemného souhlasu majitele práv.

Z anglického originálu SACRIFICE,
vydaného nakladatelstvím Transworld Publishers, Londýn 2009,
přeložil Martin Verner
Odpovědná redaktorka: Karin Lednická
Jazyková redaktorka: Světlana Pavlíková
Korektura: Milena Nečadová
Sazba písmem Minion Pro: Rajka Marišinská a Jiří Ryška
Ilustrace obálky: Emil Křížka
Grafické zpracování obálky: Rajka Marišinská
Vydání druhé, v elektronické verzi první
Vydalo nakladatelství DOMINO, Na Hradbách 3, Ostrava 1,
v listopadu 2014

ISBN 978-80-7498-036-7

Pro Andrewa, pro něhož není nic nemožné;
a pro Hala, který z toho vždy něco vytěží.

Autorská poznámka

Obětina je dílo imaginace inspirované shetlandskými legendami. Ačkoliv jsem kvůli autentičnosti použila běžná shetlandská příjmení, ani jedné postavě nebyla předlohou skutečná osoba, ať živá, či mrtvá. Nemocnice Franklin Stone Hospital nemá připomínat Gilbert Bain a popisovaný ostrov Tronal ve skutečnosti neexistuje.

Nemám ani žádný opodstatněný důvod si myslet, že jakákoliv událost popisovaná v mé knize se na Shetlandských ostrovech kdy udála.

Za některých nocí jsou vlci tiší a vyje jen měsíc.

George Carlin

1

Pohled na mrtvolu mě neděsí. Co mě vyděsilo, byly souvislosti.

My, co si vyděláváme na živobytí díky zranitelnosti lidského těla, přijímáme všudypřítomnou smrt téměř jako nezbytnou podmínku a součást naší práce. Pro většinu lidí je chvíle, kdy duše opouští pozemskou tělesnou schránku tvořenou kostmi, svaly, tukem a šlachami, obestřena zástěrkou tajemna. Avšak pro nás je záležitost smrti a rozkladu povolna, ale systematicky odhalována už od prvních lekcí anatomie a od prvních návštěv v místnosti lesknoucí se chirurgickou ocelí, kde se pod bílými rubáši rýsují obrysy lidských těl.

Za ta léta jsem viděla už tolik smrti – rozpitvanou, páchnoucí, propíchanou, zváženou a prozkoumanou, někdy jsem smrt dokonce slyšela (nezvučný, šepavý zvuk těl, v nichž se mění obsah tekutin) –, že to ani nedokážu spočítat. Se smrtí jsem byla prostě dokonale obeznámena a nikdy jsem nečekala, že odněkud vyskočí a udělá: baf!

Někdo se mě jednou během přestávky na oběd zeptal, co bych dělala, kdybych se setkala tváří v tvář s oživlou mrtvolou. Věděla jsem, jak to ten člověk myslí, a sám se hned rozesmál, jen co vypustil ta hloupá slova z úst. Odpověděla jsem mu, že nevím, ale od té doby na to čas od času myslím. Co bych dělala, kdyby na mě odněkud vybafl umrlec? Probudily by se ve mně profesionální návyky a začala bych mu zkoumat puls, hodnotit jeho tělesný stav a okolnosti, za nichž se objevil, nebo bych prostě jen zaječela a dala se na útěk?

A pak nastal den, kdy jsem to zjistila.

V okamžiku, kdy jsem nasedala do malého bagru, který jsem si ráno vypůjčila, se rozpršelo. Drobné dešťové kapky byly zatím spíš příjemné, ale pohled na temná mračna na obloze nevěstil jen nevinnou jarní přepřšku. Byl sice začátek května, ale tady vysoko na severu se prudký liják dostavoval ještě skoro každý den. Blesklo mi hlavou, že bagrování za mokra může být nebezpečné, ale i tak jsem nastartovala motor.

Jamie ležel na boku necelých dvacet metrů ode mne směrem do svahu. Obě pravé nohy – přední i zadní – volně spočívaly na zemi. Levý pár trčel strnule od těla a kopyta se vznášela asi třicet centimetrů nad trávnickem. Kdyby spal, byla by jeho poloha komická; u mrtvého vypadala groteskně. Kolem hlavy a řiti mu bzučela mračna much. Rozkladný proces začíná v okamžiku smrti a mně bylo jasné, že uvnitř Jamieho už nabral na obrátkách. Neviditelné bakterie požíraly jeho vnitřnosti. Mouchy nakladly vajíčka, během několika hodin se vylíhnou larvy a začnou provrtávat tkáň. Všechno završovala první vrána, která se usadila na nedalekém plotě a těkala pohledem mezi mnou a Jamiem.

Ten zpropadený pták si dělá zálusk na jeho oči, napadlo mě. Na Jamieho překrásné laskavé oči. Nebyla jsem si jistá, jestli ho dokážu sama pohřbit, ale nevydržela bych jen tak sedět a sledovat, jak vrány a červi proměňují mého nejoddanějšího přítele ve zdechlinu.

Pravou rukou jsem povolila škrticí klapku, abych přidala motoru na obrátkách. Cítila jsem, jak hydraulika se strojem cukla a oběma rukama jsem uchopila řídicí páky. Bagr vyrazil vpřed a klestil si cestu do svahu.

Zatímco jsem se blížila ke strmější části, rychle jsem uvažovala. Budu potřebovat vyhloubit velkou jámu, nejméně dva, možná dva a půl metru hlubokou. Jamie byl pěkně rostlý kůň, sto šedesát pět centimetrů v kohoutku, přiměřeně dlouhý. Musím vybagrovat čtvercovou jámu o straně přibližně dvě stě padesát centimetrů, navíc v docela příkrém svahu. Při dané hloubce to je pořádné množství zeminy, podmínky nejsou ideální a já nejsem žádná zdatná bagristka; po dvacetiminutovém školení na pozemku půjčovny si se strojem sotva dokážu poradit. Duncan se měl vrátit během následujících čtyřiaadvaceti hodin, uvažovala jsem tedy, jestli by přeci jen nebylo lepší se vším na něj počkat. Vrána na plotě zakrálala a přískokem se přisunula trochu blíž. Zařála jsem zuby a opět zatáhla za obě páky.

Z výběhu na mě hleděli Charles a Henry, ušlechtilé hlavy se smutným pohledem v očích měli svěšené přes plot. Někteří lidé tvrdí, že koně jsou hloupá stvoření. Nevěřte tomu! Tihle noblesní tvorové mají duši a Charles s Henrym cítili mou bolest, když jsem se s bagrem sunula blíž a blíž k Jamiemu.

Dva metry od něj jsem zastavila a seskočila. Poklekla jsem k němu a pohladila ho po černé hřívě. Některé mouchy měly

tolik slušnosti, že se stáhly do patřičné vzdálenosti. Před deseti lety, kdy byl Jamie ještě mladý kuň a já pracovala jako sekundární lékařka u St. Mary, mi moje životní láska – alespoň tehdy jsem si to myslela – dala kopačky. Se zlomeným srdcem jsem se vydala k rodičům na jejich farmu ve Wiltshireu, kde byl Jamie ustájený. Když zaslechl auto, vystrčil hlavu z boxu. Šla jsem rovnou k němu a hladila ho po nose. Dokonce mi dovolil, abych si o něj opřela hlavu. Trvalo to půl hodiny, nos měl smáčený mými slzami, ale nehnul se ani o píd. Kdyby to bylo fyzicky možné, vzal by mě do náručí a konejšil.

Jamie, můj krásný Jamie, rychlý jako vítr a silný jako lev. Jeho velké laskavé srdce už ale dotlouklo a jediné, co jsem pro něj mohla udělat, bylo vykopat mu zatraceně velkou jámu.

Znovu jsem nasedla do bagru, zvedla hydraulické rameno a zaryla lžici do země. Podařilo se mi ji z poloviny naplnit, což nebylo špatné. Otočila jsem rameno do strany, vyprázdnila lžici a celý manévř jsem zopakovala. Tentokrát jsem naplnila lžici tmavě hnědou půdou až po okraj. Když jsme sem s Duncanem přijeli poprvé, dělal si legraci, že kdyby přišel o práci, bude se živit těžbou rašeliny. Ta pokrývala náš pozemek do hloubky kolísající mezi jedním až třemi metry, a přestože jsem měla bagr, nebyla to jednoduchá práce.

Hloubila jsem dál.

Asi po hodině se naplnila předzvěst, kterou slibovaly dešťové mraky. Vrána to vzdala a já jsem měla jámu vykopanou do hloubky sto osmdesáti centimetrů. Zanořila jsem lžici, zabrała, ale ucítila jsem, že se o něco zachytila. Podívala jsem se dolů, ale ve výhledu mi překáželo rameno bagru. Jako z udělání byla teď všude kolem spousta bláta. Něco tam dole vadilo.

Vysypala jsem lžíci a zvedla rameno do výšky. Pak jsem vylezla z kabiny a šla až k okraji jámy. Ze země čouhal velký, do látky zabalený předmět, působením rašeliny celý zhnědlý. Lžíce bagru ho z poloviny vyhrabala. Už jsem chtěla seskočit dolů, když jsem si uvědomila, že parkuji velmi blízko okraje výkopu a rašelina – teď už hodně mokrá – se z boků sama drolí.

Hloupý nápad. Nechtěla jsem skončit lapená v díře, zmáčená deštěm a zavalená zeminou, s jedenapůltunovým bagrem navrch. Vlezla jsem zpátky do kabiny, couvla o čtyři metry a znovu se vrátila k jámě.

A skočila jsem dolů.

Den náhle ztichl a potměněl. Nefičelo tu, dokonce i déšť se zdál být mírnější – řekla bych, že nahoře ho poháněl hlavně vítr. Neslyšela jsem ani šumění příboje z nedaleké zátoky, ani občasné vrčení motoru. Stála jsem v díře, odříznutá od světa, a moc se mi to nezamlouvalo.

Látka byla lněná, její textura je nezaměnitelná. Ačkoliv byla prosáklá a obarvená okolní hnědou půdou, dokázala jsem rozeznat jednotlivé pásy. Podle roztřepených okrajů jsem vypožorovala, že předmět je omotaný v pravidelných pruzích, asi třicet centimetrů širokých. Ovíjely jej jako mimořádně velký obvaz. Konec zámotku byl poměrně široký, pak se výrazně zužoval, ale dole se zase rozšířil. Ze země té věci vyčníval asi metr, zbytek zůstával stále zahrabaný.

Místo činu, blesko mi hlavou; to se mi ještě nestalo. Ničeho se nedotýkej, uvědom příslušné orgány, napovídal mi vnitřní hlas.

Vzpamatuj se, odpověděla jsem si. Přece nebudeš volat policii, aby si přišla prohlédnout nějaký balík se starým harampádím nebo pochovaného domácího mazlíka.

Stála jsem po kotníky v blátě a rychle jsem zapadala hlouběji. Déšť mi stékal po vlasech a kapal do očí. Pohlédla jsem na nebe a viděla, že šedé mraky ještě potemněly. V téhle roční době tady slunce nezapadá před desátou večer, ale pochybovala jsem, že se dnes ještě ukáže. Znovu jsem se zadívala pod nohy. Jestli je to pes, musel být pěkně velký.

Snažila jsem se vyvarovat myšlenek na egyptské mumie, ale to, co jsem zatím vyhrabala, nepochybně připomínalo lidské tělo, které kdosi velmi pečlivě zabalil. Dával by si někdo takovou práci s balením, kdyby šlo o starou veteš? S milovaným psem možná, až na to, že tohle tvar psa vůbec nepřipomínalo. Zkusila jsem vsunout prsty mezi pruhy obvazu. Byly pevně utažené a pochopila jsem, že bez nože se neobejdu. To znamenalo, že se musím vydat do domu.

Vylézt z díry se ukázalo mnohem obtížnější než skočit dolů. Při třetím pokusu, kdy jsem opět sklouzla na dno, jsem pocítila záchvěv paniky. Blesklo mi hlavou, že jsem si vykopala hrob, ale ukázalo se, že je už obsazený. V tu chvíli mi to však nepřipadalo moc vtipné. Při čtvrtém pokusu jsem už vyskočila dost vysoko, vyškrábala jsem se přes okraj a rozběhla se k domu. U zadních dveří jsem si uvědomila, že mám holínky pokryté mokrou hnědočernou rašelinou a že se mi večer určitě nebude chtít vytírat podlahu v kuchyni. O kus dál jsme měli malou kůlnu. Zamířila jsem k ní. Uvnitř jsem si zula holínky a obula staré sportovní boty, našla zahradnickou lopatku a vrátila se do domu.

První, na co mi v kuchyni padl zrak, byl telefon. Otočila jsem se k němu zády a v zásuvce jsem našla zubatý nůž na zeleninu. Pak jsem se vydala zpět k... *pohřebišti.*

Je to jen jáma, opravila jsem se odhodlaně. Pouhá jáma.

Když jsem opět seskočila dolů, sedla jsem si na bobek a poměrně dlouho jsem na svůj objev hleděla. Měla jsem zvláštní pocit, že se vydávám na cestu vedoucí do neprobádaných končin, a jakmile učiním první krok, obrátí mi to život vzhůru nohama, a rozhodně ne k lepšímu. Dokonce jsem uvažovala, že vylezu, jámu zase zahrabu, hrob pro Jamieho vykopu o kus dál a nikomu neřeknu, co jsem viděla. Seděla jsem a přemýšlela, dokud jsem celá zdřevěnělá neprokřehla, takže jsem se musela začít hýbat. V tu chvíli jsem sáhla po lopatce.

Půda byla měkká a nemusela jsem kopat moc dlouho, abych odkryla dalších pětadvacet centimetrů zámostku. Pak jsem ho uchopila za nejširší část a zvolna zatáhla. S jemným mlasknutím vyklouzl na povrch.

Přistoupila jsem k té části kokonu, kterou jsem odhalila jako první. Škubla jsem lněnou látkou, abych ji trochu uvolnila. Pak jsem do mezery vsunula špičku nože a levou rukou pevně sevřela střenku. Šmikla jsem vzhůru.

Spatřila jsem lidskou nohu.

Nevyjekla jsem. Vlastně jsem se usmála. Když jsem odstranila lněný proužek, můj tísnivý pocit totiž vystřídala úleva: musela jsem vykopat nějakou starou krejčovskou pannu, protože lidská kůže nemůže mít takovou barvu, jakou jsem viděla před sebou. Zhluboka jsem si oddychla a dala se do smíchu.

Ten mě však vzápětí přešel.

Kůže měla totiž naprosto stejný odstín jako lněná látka, do níž byla zabalená, a jako rašelina, v níž ležela. Natáhla jsem ruku a na nohu sáhla. Byla neuvěřitelně ledová, ale bezpochyby organického původu. Zlehka jsem po ní přejížděla prsty. Pod kůží jsem zřetelně cítila kosterní stavbu, mozoly

na drobném chodidle, ostrůvek tvrdší kůže na patě. Jednalo se o skutečnou tkáň, jen mohutně prosáklou a obarvenou tmavohnědou rašelinou.

Chodidlo bylo o trochu menší než moje, nehty upravené. Kotník vypadal štíhle. Objevila jsem ženu. Odhadovala jsem, že jí mohlo být mezi dvaceti až třiceti.

Pohlédla jsem na zbytek těla zabalený do lněné látky. V místech, kde jsem tušila hrudník, byla velká skvrna, zhruba okrouhlá, o průměru asi pětatřiceti centimetrů. Měla ještě tmavší, téměř černou barvu. Buď ji takhle zvláště obarvilo něco v půdě, nebo svůj odstín získala ještě před tím, než bylo tělo pohřbeno.

Opravdu jsem netoužila vidět víc; bylo mi jasné, že musím zavolat příslušné orgány, aby se celé záležitosti ujal. Ale nějak mi to nedalo a chtěla jsem vědět, co je pod tmavou skvrnou. Párala jsem látku dál. Pět, deset, patnáct centimetrů. Odhrnula jsem cípy a nahlédla pod ně.

Ani teď jsem nevyjekla. Na nejistých nohou, které jako by mi ani nepatřily, jsem couvala, dokud jsem nenarazila na stěnu jámy. Pak jsem se obrátila a odrazila se s takovou silou, jako by mi šlo o život. Když jsem se vyškrábala nahoru, zaskočil mě pohled na mrtvého koně, ležícího jen pár metrů ode mne. Úplně jsem na Jamieho zapomněla. Ale vrána nikoliv. Seděla koni na hlavě a zuřivě do ní klovala. Náhle provinile zvedla hlavu; a pak se na mě ušklíbala. Přisahám. Ze zobáku jí koukal kus lesknoucí se hmoty, z níž kapala krev: Jamieho oko.

A tehdy jsem zaječela.

■

Seděla jsem u Jamieho a čekala. Pořád přšelo a já byla promoklá na kůži, ale bylo mi to jedno. V jedné z našich kůlen jsem našla starý zelený plátěný stan a přehodila jsem ho přes Jamieho. Jen hlavu jsem nechala koukat. Můj ubohý věrný kůň se dneska pohřbu nedočká. Hladila jsem ho po krásně lesklé srsti a z hřívy splétala copy. Prakticky jsem držela stráž u dvou zesnulých.

Když jsem se už nevydržela dívat na Jamieho, zvedla jsem hlavu a zahleděla se přes mořskou zátoku Tresta Voe. Zátoky, které vypadají jako zatopená údolí, jsou na tomhle konci světa běžnou tváří krajiny. Desítky se jich tu zakusují do pobřeží a třepí ho, jako by šlo o jemné hedvábí. Není v mých silách vystihnout slovy mnohotvárnost, s jakou se kroutí a zařezávají do pevniny, ale z vrcholku kopce za naším domem je vidět, jak úzkou zátoku zakončenou písečným pásem následuje nevelký kopcovitý výběžek, který střídá další voda. Kdybych byla dost vysoko a panovalo by jasné počasí, naskýtal by se mi stále stejný obraz, kam až oko dohlédne. Teprve u vod Atlantského oceánu skaliska svůj boj konečně vzdávají.

Žiji na Shetlandských ostrovech, pravděpodobně nejoblehlejší a nejméně známé součásti Británie. Shetlandy tvoří stovka ostrovů rozestá zhruba ve vzdálenosti sto padesáti kilometrů na severovýchod od nejsevernějšího výběžku Skotska. Asi patnáct z nich je obydlených lidmi; na všech ale žijí papuchalkové, různé druhy racků a další podobní představitelé divoké fauny.

Z hlediska sociálního, ekonomického i historického jsou ostrovy zvláštní; z hlediska zeměpisného jsou doslova bizarní. Když jsme sem s Duncanem přijeli poprvé, Duncan mě k sobě přivinul a zašeptal, že před dávnými věky tu mohutné

ledovce a žulové skalní masivy svedly lítou bitvu. Shetlandy – se svými podmořskými jeskyněmi, zátokami a bouřemi omílanými útesy – jsou jejím důsledkem. Tehdy se mi ten příběh líbil, ale teď si myslím, že se Duncan mýlil. Mám za to, že bitva ještě neskončila. Vlastně si někdy říkám, že Shetlandy a jejich obyvatelé po dlouhá staletí bojující s větrem a mořem... prohrávají.

Trvalo jim to dvacet minut. Jako první vjel na náš dvůr bílý vůz s typickým modrým pruhem a keltským znakem na předním blatníku doprovázeným sloganem *Sloužit a chránit* ve staré galštině. Policejní vůz následovalo velké černé auto s pohonem na všechna čtyři kola a novotou zářící nablýskaný stříbrný sporták značky Mercedes. Z policejního vozu vystoupili dva uniformovaní policisté, ale za mnou se vydala skupinka tvořená osazenstvem zbylých dvou aut.

Řidička mercedesu vypadala na policistku až příliš křehce. Měla velice tmavé vlasy, které jí dosahovaly k ramenům a z obou stran jí lemovaly tvář. Když přišla blíž, všimla jsem si, že má jemné rysy, hnědozelené oči a dokonalou pleť odstínu bílé kávy s drobnými pihami v okolí nosu. Na nohou nové zelené holínky, nad nimi kalhoty vojenského střihu se zvýšeným pasem a voskovanou bundu bez jediné poskvrnky. V uších se jí blýskaly zlaté náušnice a kolem pravého zápěstí chrastilo několik náramků.

Za ní kráčel muž, jenž vystoupil z auta s pohonem na všechna čtyři kola. Zdál se obrovský, měřil jistě sto osmdesát pět, spíš ale sto devadesát centimetrů a byl velice rozložitý